

KODEKS ETYCZNY POLSKIEGO ZWIĄZKU SZERMIERCZEGO

Preambuła

Szermierka to jeden z najszlachetniejszych sportów na świecie. Angażuje młodzież i osoby starsze, czynnie uprawiające szermierkę dla zdrowia, radości życia i szlachetnej rywalizacji. Na najwyższym poziomie sportowym dostarcza wszystkim pięknej i godziwej rozrywki. Na tej dyscyplinie sportu spoczywa jednak szczególna odpowiedzialność moralna. Jej wartości, zasady i normy uczą i wychowują, wprost i pośrednio wpływając na ludzkie zachowanie.

Chociaż wiemy wiele o potrzebie uczciwości, prawdy, bezstronności i kultury osobistej nigdy dość przypominania fundamentalnych reguł. Zwłaszcza kolejnym generacjom, którym należy przekazywać idee czystego sportu i szlachetnej rywalizacji. Warto powtarzać te najprostsze prawa szczególnie w okresach zagrożeń i niezrozumienia dla etycznej strony uprawiania szermierki, gdy padają pytania kwestionujące jego społeczny sens. Zestawienie podstawowych powinności, obowiązujących w szermierce, służyć ma dobru ukochanej dyscypliny i dobru jej prawdziwych miłośników.

Kodeks etyczny ma zastosowanie w działaniach zawodników, trenerów, działaczy i pracowników Związku, podczas zawodów, wykonywania obowiązków służbowych i poza nimi, w kontaktach z zawodnikami, współpracownikami, sędziami, przełożonymi oraz podwładnymi w relacjach wzajemnych.

UCZCIWOŚĆ

Walka szermiercza musi być uczciwa, jeśli ma być walką sportową. Należy skrupulatnie przestrzegać przepisów. Po to szermierze wychodzą na planszę, aby walczyć według przyjętych zasad. Oczekując uczciwości od innych, należy wymagać jej zawsze od siebie. Odrzucając pokusy nieczystej walki i wszelkiej brutalności, każdy prawdziwy szermierz wie, że tak samo postąpi rywal. Zgodnie z zasadą fair play nie wolno wykorzystywać przewag losowych i nieuwagi sędziów. Kto łamie przyjęte reguły, musi ponieść odpowiednią karę, każdy taką samą. Uczciwość obowiązuje zarówno samych szermierzy, jak i trenerów, sędziów, lekarzy, fizjoterapeutów oraz działaczy.

RZETELNOŚĆ I PRACA

Wartość walki zależy od rzetelnej pracy zawodników i drużyn podczas walk, przede wszystkim jednak od wcześniejszego, autentycznego, zazwyczaj wieloletniego wysiłku na treningach oraz sportowego trybu życia. Rzetelności, pilności i samodyscypliny muszą wymagać szermierze przede wszystkim od samych siebie i od najbliższych kolegów. Uczyć jej muszą też szkoleniowcy, od których trzeba żądać solidnego, stale unowocześnianego warsztatu trenerskiego, umiejętności utrzymania atmosfery współpracy w grupie, a także zdolności do pobudzania ambicji i woli walki oraz ciągłego doskonalenia techniki i taktyki. Od sędziów należy wymagać rzetelnego spełniania podjętych obowiązków. Nieudolność, nieuwaga i brak dobrej woli sędziów zniweczyć może trud szermierzy, podważając sens ich pracy nad udoskonalaniem własnych umiejętności.

SPRAWIEDLIWOŚĆ

Rywalizacja musi być oparta na regułach zrozumiałych dla każdego i które jednakowo obowiązują wszystkich. Każde zwycięstwo ma być nagrodą za wywalczony na planszy sukces. Łamanie przepisów musi spotkać się nie tylko z doraźnymi karami, ale także z ostrą dezaprobatą moralną jako niegodny sportowca sposób dążenia do zwycięstwa. Wychowawców i trenerów obowiązuje stosowanie jednakowych kryteriów wobec własnych zawodników i przeciwników, bezstronne i sprawiedliwe oceny startów w zawodach.

ŻYCZLIWOŚĆ I KOLEŻEŃSTWO

Każdy człowiek lepiej i skuteczniej wykonuje zadania w atmosferze zaufania i życzliwości ze strony nauczycieli, trenerów i wychowawców. Potrzebne jest też każdemu koleżeństwo i współdziałanie partnerów, wyzwalające większą energię i zdolność do szybszego osiągnięcia wysokiego poziomu. Trzeba wszystkim dawać szanse i warunki do ich wykorzystania. Warto zawodników chwalić za udane występy w zawodach, wzmacniając w nich świadomość własnej wartości.

HONOR, GODNOŚĆ, LOJALNOŚĆ

Szermierz podczas walki i podczas treningów jest nie tylko sportowcem, ale ponad wszystko człowiekiem, dbającym zarówno o swoją pełną podmiotowość i godność osobistą, jak i żądającym jej respektowania wobec kolegów i całej drużyny. Dotyczy to wszystkich - od najmłodszych zawodników, aż po trenerów i kierownictwo klubów. Niedopuszczalna jest dyskryminacja rasowa, wyznaniowa czy narodowościowa. Nie wolno nikogo poniżyć. Trzeba umieć wygrywać po rycersku, bez chępliwości i zarozumiałstwa, ale trzeba też nauczyć się z honorem przegrywać, bez poczucia krzywdy i żądy pozasportowej zemsty. Osobista postawa godnościowa winna się też łączyć z dbałością o honor drużyny i lojalnością wobec reprezentowanych barw narodowych, lokalnych i klubowych. Należy pamiętać o realizacji wartości, jakie niesie z sobą szermierka (prawość, precyzja, dedukcja, waleczność, braterstwo).

KULTURA, SZACUNEK, GOŚCINNOŚĆ

Szermierka jako szlachetny sport wymaga od ogółu jej uczestników i miłośników przestrzegania najprostszych norm uprzejmości, gościnności, powściągliwości i elegancji w słowach, gestach i czynach, poszanowania dobrego imienia rywali i sympatyków innych drużyn i klubów. Wzbudzając ogromne zbiorowe emocje – wymaga się od autentycznych miłośników szermierki powściągnięcia nadmiaru uczuć, słownej agresji i prymitywnych, a niebezpiecznych form zachowań. Należy pamiętać o żelaznych prawach sportu. Kiedy któryś szermierz lub drużyna wygrywa, drugi szermierz lub drużyna musi przegrać, lecz zawsze nadchodzi szansa na rewanż.

SOLIDARNOŚĆ I WIERNOŚĆ

Szermierka potrzebuje solidarności wszystkich zawodników i trenerów oraz wszystkich jej miłośników wokół czystych etycznie zasad sportowych. Wymaga wykorzystania spontanicznych, żywych odruchów serca w budowie nadwątłych więzi społecznych. Koncentracja uczuć i bezinteresownych działań wobec ukochanych klubów i narodowych reprezentacji pozwala zwiększać kapitał zbiorowych pragnień, oceniać kategoriami wartości i tworzyć podstawę wspólnoty celów. Wierność własnemu krajowi, regionowi, klubowi, danej instytucji i ludziom nie może jednak w żadnym przypadku zmieniać się w źródło szowinizmu, nienawiści i ksenofobii, ani też podporządkowywać myślących jednostek prawom stadnych zachowań.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

W strukturze Polskiej szermierki wszystkie ogniwa ponoszą pełną odpowiedzialność za swe działania na poszczególnych etapach.

Zawodnicy – odpowiadają za poziom walki i uczciwe jej traktowanie, zgodne z przepisami i zasadami fair play.

Trenerzy - za sprawne oraz profesjonalne przygotowanie i mądre prowadzenie zawodników/drużyn.

Sztaby szkoleniowe – za fachową pomoc, ze szczególnym uwzględnieniem dobra szermierzy.

Działacze – za tworzenie obiektywnych warunków racjonalnej pracy klubów i organizację szkolenia, tworzenie przyjaznej, sportowej atmosfery.

Sędziowie – za dbałość o bezwzględna czystość intencji, za własną nieposzlakowaną uczciwość w wydawaniu sprawiedliwych werdyktów, aktywność w demaskowaniu i zwalczaniu prób korupcji i innych form psucia obrazu szermierki.

Działacze związkowi wszystkich szczebli – za tworzenie moralnie jednoznacznego systemu działania polskiej szermierki, w tym bezkompromisowe przeciwdziałanie wszelkim przejawom zła na różnych szczeblach i środowiskach.

TRENERZY I SĘDZIOWIE WOBEC SIEBIE

Są świadomi, że ich osobista postawa wobec wartości życia społecznego oraz norm prawnych, etycznych i obyczajowych jest nierozdzielnie związana z godnością ich profesji, co sprawia, że są szczególnie odpowiedzialni za przestrzeganie zasad moralnych w życiu prywatnym.

Nieustannie kształcą się w swojej specjalizacji, aby poszerzyć wiedzę i dbać o rozwój zawodowy i osobisty. Biorą czynny udział w konferencjach i szkoleniach, korzystają z najnowszej literatury krajowej i zagranicznej. Na bieżąco śledzą postępy w swojej konkurencji, znają jej krajową i międzynarodową historię, są obeznani z regułami rozgrywania zawodów i przepisami sędziowskimi.

W życiu zawodowym postępują odpowiedzialnie. Podejmując działania, przewidują ich skutki. Planują drogę do osiągnięcia celu, mając świadomość swoich możliwości i ograniczeń. Potrafią rzetelnie ocenić swoje działania wyciągając konstruktywne wnioski. Odnajdują satysfakcje w swojej pracy na rzecz sportu.

Mają obowiązek zwracania uwagi społeczeństwu, władzom i swoim wychowankom na prozdrowotne znaczenie sportu. Swoim postępowaniem i pracą zawodową trener i sędzia nie może propagować postaw anty zdrowotnych.

TRENER A ZAWODNICY I RODZICE

Jest świadomy, że jego naczelną wartością jest dobro zawodnika. W pełni stosuje zapis zawarty w Karcie Praw Dziecka w Sporcie mówiący: „ Na pierwszym miejscu zawodnik, na drugim - wyniki”.

W pracy szkoleniowo-pedagogicznej kieruje się fundamentalnymi wartościami humanistycznymi, zwłaszcza godnością człowieka jako osoby, jego podmiotowością, autonomią i prawem do nieskrępowanego rozwoju. Jest cierpliwy i wyrozumiały wobec swoich wychowanków, poznaje ich problemy, pomaga je rozwiązywać.

Prowadzi swoje działania zawodowe po uzyskaniu świadomej zgody zawodnika, a w przypadku osoby niepełnoletniej - jego rodziców lub prawnych opiekunów.

We współpracy z zawodnikiem na każdym etapie szkolenia programuje jego trening, udział w zawodach, proces odnowy biologicznej i psychicznej, kieruje jego teoretycznym przygotowaniem, dba o rozwój jego kultury osobistej, nadzoruje postęp w edukacji, dba o higieniczny tryb życia, kontroluje udział w badaniach medycznych.

Odpowiada za rozwijanie konstruktywnych, umożliwiających systematyczną współpracę relacji z rodzicami lub prawnymi opiekunami zawodnika. Respektuje ich prawa rodzicielskie określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i innych aktach prawnych oraz ich prawo do informacji i konsultacji.

W pełni świadomy swojej władzy nad podopiecznymi w relacji trener-zawodnik, w kontaktach z nimi unika jakiegokolwiek intymności. Związek trenera i zawodnika nie powinien wychodzić poza powszechnie uznane relacje.

Dostarcza zawodnikom rzeczowego uzasadnienia dla działań, granic i reguł szkolenia. Zrozumiale przedstawia powody leżące u podłoża określonego rozłożenia akcentów treningowych, obowiązujących zasad postępowania.

Utrzymuje dyscyplinę w pozytywny sposób, słucha swoich podopiecznych i włącza ich w proces podejmowania decyzji, które ich dotyczą. Dbą o godność swoich zawodników. Szanuje ich i uczy szacunku do innych. Liczy się z ich zdaniem. Jest wobec nich lojalny.

Jest doskonale zaznajomiony z technikami i umiejętnościami swojej profesji, wie jak nauczać młodych ludzi tych umiejętności. Pomaga zawodnikom, nie tylko wygrywać, ale doskonalić nowe zdolności, radować się z rywalizacji z innymi oraz nabywać wiarę w siebie. Naucza i modeluje umiejętności niezbędne podopiecznym do życia w społeczeństwie.

Aktywnie występuje przeciwko stosowaniu niedozwolonych środków dopingujących, spożywaniu alkoholu i paleniu tytoniu, bądź zażywaniu jakichkolwiek innych zabronionych substancji. Zdecydowanie reaguje na przejawy agresji, korupcji i naruszania obowiązujących regulaminów przez swoich wychowanków i innych zawodników.

Ma świadomość, że w każdej sytuacji jest dla swoich wychowanków wzorem do naśladowania.

RELACJE TRENERA Z INNYMI TRENERAMI I WSPÓŁPRACOWNIKAMI

W kontaktach służbowych jest uprzejmy lojalny i koleżeński. Jego relacje z trenerami i innymi współpracownikami cechuje takt, życzliwość i szacunek. Szczególne względy należą się kobietom i osobom starszym, a zwłaszcza trenerom emerytom.

Szanuje wkład pracy swoich kolegów i stwarza okazje do poszerzenia profesjonalizmu, poszukując możliwości dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem.

Zachowuje szczególną ostrożność w formułowaniu opinii o działalności zawodowej innego trenera lub współpracownika, w szczególności nie dyskredytuje go w jakikolwiek sposób.

Wspólnie z innymi trenerami przejawia troskę o bezpieczny przebieg zajęć treningowych.

Służy radą i pomocą mniej doświadczonym kolegom, zwłaszcza w trudnych przypadkach szkoleniowych i wychowawczych. Wszelkie uwagi o dostrzeżonych błędach w postępowaniu innego trenera przekazuje przede wszystkim temu trenerowi. Jeżeli interwencja okaże się nieskuteczna albo dostrzeżony błąd lub naruszenie zasad etyki powoduje poważną szkodę, konieczne jest poinformowanie bezpośredniego.

Poinformowanie o zauważonym naruszeniu zasad etycznych i niekompetencji zawodowej innego trenera nie stanowi naruszenia zasad etyki.

Nie podejmuje pracy z zawodnikiem, który pozostaje we współpracy z innym trenerem, chyba że jest to część ustalonego programu szkolenia lub umowy zawartej pomiędzy tymi trenerami. Trenerowi nie wolno narzucać swych usług zawodnikom, lub pozyskiwać zawodników w sposób niezgodny z zasadami etyki trenerskiej oraz lojalności wobec innych szkoleniowców.

Nie wykorzystuje swoich kontaktów z podopiecznymi do osiągnięcia osobistych korzyści.

Pełniąc funkcje kierownicze traktuje swoich pracowników zgodnie z regulaminami pracy. Jest zobowiązany do szczególnej dbałości o dobro podopiecznego trenera oraz o warunki jego pracy i rozwoju zawodowego.

KONFLIKT INTERESÓW

Osoby pełniące funkcje na zawodach w imieniu PZS mają obowiązek unikać wszelkich faktycznych lub potencjalnych konfliktów interesów.

Oficjele i delegaci muszą charakteryzować się neutralną, niezależną i sprawiedliwą postawą względem zawodników, trenerów, organizatorów i innych władz, jak również umiejętnością pracy w zespole. Na podejmowane decyzje przez osoby oficjalne nie mogą mieć wpływu żadne kwestie finansowe ani osobiste, tak w sposób faktyczny, jak i domniemany.

Osoba oficjalna ma obowiązek powiadomić PZS o wszelkich przypadkach konfliktu interesów lub sytuacjach, które można za takie uznać.

TRENER WOBEC ZWIĄZKU, KLUBU

Wykonuje swoje zadania zawodowe zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, statutami stowarzyszeń, które reprezentuje, zasadami współżycia społecznego i normami określonymi w niniejszym kodeksie.

Ma prawo do uczciwego wynagrodzenia oraz świadczeń wynikających z kodeksu pracy i innych aktów prawnych obowiązujących w sporcie i kulturze fizycznej.

Realizując swoje ustawowe zadania, trener ma swobodę wyboru metod i środków oddziaływania, zgodnych z aktualnym stanem wiedzy z zakresu teorii treningu sportowego, pedagogiki, psychologii oraz innych nauk wykorzystywanych w procesie szkoleniowym.

W trosce o prestiż i profesjonalny poziom zawodu trenera, dokłada starań o przejrzystość działań i procedur środowiska trenerskiego i zespołu szkoleniowego w swoim miejscu pracy wobec otoczenia społecznego.

Godnie reprezentuje swoją organizację sportową, zawodników i trenerów w kontaktach zewnętrznych. Umacnia ich pozytywny obraz, dobre imię. Ze szczególną godnością i odpowiedzialnością traktuje swoje obowiązki w pracy z zawodnikami reprezentacji Polski.

Zawsze respektuje decyzje sędziów, nawet wówczas, gdy budzą one jego wewnętrzny sprzeciw. Ewentualne pomyłki sędziowskie wyjaśnia w drodze procedur regulaminowych.

Nie akceptuje warunków pracy, które ograniczają lub uniemożliwiają stosowanie zasad etyki zawodowej. Ma obowiązek reagować w przypadku, gdy warunki pracy ograniczają lub uniemożliwiają stosowanie etyki zawodowej przez niego lub współpracowników.

W pracy zawodowej nie posługuje się metodami uznanymi przez naukę za szkodliwe, bezwartościowe lub niezweryfikowanymi naukowo. Nie podejmuje współpracy z osobami nieposiadającymi do tego uprawnień.

OŚWIADCZENIA PUBLICZNE

Trener rzetelnie przedstawia swoją wiedzę zawodową. W oświadczeniach publicznych jest prawdomówny, zwłaszcza w przypadku informacji dotyczących swoich kompetencji, wykształcenia, doświadczenia i zakresu działalności zawodowej.

TRENER A TAJEMNICA ZAWODOWA

Trener jest świadom szczególnej odpowiedzialności wynikającej z pozyskania wrażliwych informacji i danych osobowych i dąży do jej uzyskania jedynie w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wykonywania jego czynności zawodowych.

Trenera obowiązuje przestrzeganie tajemnicy zawodowej obejmującej informacje o osobistych sprawach. Ujawnienie wiadomości objętych tajemnicą zawodową jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy:

1. zachowanie tajemnicy może prowadzić w przyszłości do poważnego zagrożenia czyjegoś bezpieczeństwa lub innych dóbr osobistych,
2. zachowanie tajemnicy może prowadzić w przyszłości do naruszenia prawa,
3. ujawnienie poufnych informacji innemu trenerowi, lub innemu członkowi zespołu szkoleniowego lub medycznego jest niezbędne dla zapewnienia odpowiedniej skuteczności procesu szkoleniowego,
4. ujawnienie poufnych informacji innemu specjalście spoza zespołu szkoleniowego, które umożliwi udzielenie zawodnikowi niezbędnej mu profesjonalnej pomocy.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Trener, który naruszył zasady niniejszego Kodeksu powinien podjąć niezwłoczne działania mające na celu usunięcie skutków swojego postępowania i naprawienie powstałych szkód.

Rozstrzygnięcie sporów związanych z naruszeniem postanowień niniejszego Kodeksu przez trenera należy wyłącznie do Komisji Dyscyplinarnej PZS i odbywa się na wniosek organów Polskiego Związku Szermierczego lub osób fizycznych.

Wszelkie wątpliwości dotyczące interpretacji niniejszego Kodeksu rozstrzyga Zarząd PZS.

Niniejszy Kodeks Etyczny PZS został zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie Delegatów PZS dnia 23 czerwca 2018 r.

DYREKTOR GENERALNY
Polskiego Związku Szermierczego
Jacek Słupski